

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.**Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.**

Analfabeții și lipsa de cărți.

Dintr'un lazaret ne-a venit scri-
soarea atât de grațioasă. Un suflet
delicat ne-o trimite, un bărbat cu
alese însușiri.

Avem în tabără mai mult ca
50 soldați români, între cari 19
tuberculoși și aproape jumătate
analfabeți. De acestia afară de
bunul Dumnezeu nu s'a interesat
nime până acuma. Ca singurul
ofiter român am ținut să mă pre-
zint la comandă spre a fi numit
și pe cale oficială instructorul lor.
Pe temeiul acestei numiri merg
săptămânal de două ori în bara-
cele lor, le ascult dorințele și
plângerile, îi duc în pădure la
plimbare și mă străduiesc după
puteri a-le ușura soarta și su-
rințele.

Acum m'am hotărât să le dau
și instrucție. Voiesc să învăț anal-
fabeții a scrie și citi, iar pentru
știutorii de carte să procur cărți
potrivite. Celelalte naționalități
au toate ziarele, bibliotecile lor,
singur românii, cari au fost pe
toate câmpiile de războiu cei din-
tâi, pe acest teren trebuie să fie
cei din urmă.

Te rog procură pe spesele
mele cărți potrivite pentru ei...

Ce punct luminos este în scri-
soarea aceasta lugubră, interesul ofi-
terului nostru. Ce înălțător, că in-
telectualii noștri nu-și uită de popor
pe nici un petec de pe rotogolul
pământului, ci se coboară între fiii
neamului ca să-i mângăie și să le
ușureze soarta.

Dară este cu neputință să nu
atragem atenția asupra acestei scri-
sori și a școlii populare, cătră care
se adresează în primul rând. Cinci-
zeci percente dintre bieții soldați
sunt analfabeți. Cincizeci percente
dintre cei ce sunt azi în floarea

vrăstei, va se zică au trăit pe timpul
celui mai strict obligament al in-
strucției populare și pe vremea păcii
înelungate, când organizația instruc-
țiunii putea fi mai bine controlată
și supravegheată. Oare în acești trei
ani de războiu cum stăm pe acest
teren și câte generații de oameni
vor trece în viață fără știința de
carte?

Mai este un moment, pe care
voiam să-l relevăm. Noi românii
așa de greu ne trezim și așa puțin
duh avem, de-a ne ști afla într'o
situație. În legătură cu războiul,
toate neamurile și-au dat seamă de
neajunsurile și schimbarea împreju-
rărilor. S'au constituit comitete,
cari au de scop a prevedea pe sol-
dații lor cu gazete, cărți de rugă-
ciuni, cărți distractive în mod or-
ganic și cu mijloace potrivite.

La noi pe indeletele se fac toate.
Jertfele de natura aceasta sunt
aproape exclusiv lăsate în sarcina
gazelor.

La adresa noastră vin toate ru-
gările. De trei ani, de când ni-se
tot cer: cărți, reviste, cărți de ru-
găciuni, ni-s'au epuizat bibliotecile,
iar „Unirea” merge în zeci de exem-
plare la toate fronturile. Se înțe-
lege toate gratuit.

Câte un mecenate mai apare
pe teren cu o sumă oarecare, apoi
iarăși se face liniște pe câte un an...

Avem fonduri culturale și dife-
rite alte mijloace puse în serviciul
culturii și luminării poporului, oare
acestea n'ar putea fi angajate și în
serviciul unui scop atât de mare și
important, cum este îngrijirea, ca
soldații să aibă lectura potrivită lor?

Înțelegem să se tacă nu pe in-
deletele, ci sistematic prin un co-
mitet pus anume în serviciul acestei
idei, baremi acuma după atâta expe-
riență!

Provedeți ostașii cu cărți de rugăciune și cu lectură bună.

Provederea ostașilor cu cărți bune
e o chestie foarte actuală și poate de cea
mai mare importanță vitală. Ziarele noastre
au dat în diferite rânduri apele, în cari
cereau cu insistență cărți de rugăciuni,
ziare, reviste cetite pe seama ostașilor
noștri, cari prin contactul des cu alte ne-
amuri, pierd mult în lipsa scrierilor pretinse
de spiritul lor. Dar se vede, că chemării
lor nu am făcut destul.

Mai nou cercularul provinciei noastre
mitropolitane vine și îndeamnă preoțimea
și credincioșii la oferirea lecturii pe seama
ostașilor.

Lăsăm să urmeze acest apel remar-
cabil cu gândul, că toți vor înțelege în-
sămănătatea problemei remarcate și li vor
satisface cât mai în grabă.

„Foarte dese sunt scrisorile ce Ne
sosesc atât de pe câmpul de luptă,
cât și mai ales din spitalele militare
cu rugarea, ca să trimitem ostașilor
noștri cărți de rugăciune și cărți de
cetit. Ne-am dat toată silința, să
plinem după putință rugările acestea,
dar trebuie să mărturisim, că putința
aceasta a Noastră e foarte mărginită
în alăturare cu lipsele unei oști, ce
abunăsămă se apropie de numărul
de 200,000 de ostași români greco-
catolici?

Credem însă, că rugări de ace-
stea au primit și alții și le-au și plinit
după putință. Cu toate acestea mul-
țimea mare a ostașilor noștri va fi
rămas fără cărți, deoarece tot ace-
leas persoane, la cari aleargă toți,
nu pot răspunde totdeauna cererilor
în măsură îndestulitoare.

De aceea nu putem, să nu reco-
mandăm Ven. Cler arhidiecezan, să
primească și să urmeze propunerea,
ce s'a făcut deja în anul 1915 în
periodicul „Cultura Creștină” cu
cuvintele următoare: „Noi credem,
că chestiunea aceasta s'ar putea
resolva mai ușor și mai bine de
cătră parohiile noastre. Fiecare pa-
rohie are în armată 16—20% fi,
dintre cari unii sunt răniți ori bol-

navi. Aceștia ajungând în spitale, în câteva zile avisează rudeniile din satul lor, iar prin acestea și ubicațiunea fiilor săi sufletești, cărora le trimite apoi cărți corăspunzătoare lipselor sufletești și gradului lor de cultură. — Capitalul trebuincios pentru procurarea cărților, ziarelor și iconițelor să se adune în fiecare comună bisericească. Arătând preotul scopul colectării, avem convingerea, că credincioșii vor contribui cu voce bună bani ori naturale pentru mângâierea și înveselirea fiilor, fraților, rudeniilor, prietinelor și a cunoscuților din satul lor, cari răniți ori în alt chip bolnavi petrec în spitale. Din banii colectați preotul va procura cărți și iconițe, de cari știe, că va fi mai mare lipsă, și le va trimite atunci și acolo, când și unde e trebuință. O singură iconiță trimisă de tot satul înalță moralul și schimbă dispoziția sufletească a celui ce suferă, văzând, că nu-i uitat și părăsit. Dacă într'un loc s'ar afla bolnavi din mai multe comune, primind ei cărți diverse, le-ar ceti imprumutat. În chipul acesta s'ar putea aranja ușor și bine o afacere, căreia ar trebui să-i dăm o mai mare atențiune ca în trecut¹⁾.

Credem, că mulți din preoții noștri, cari au cetit propunerea aceasta, și-o au însușit deja și până acum. Rugăm însă acum pe toți, să și-o însușească.

FOIA.

Cele mai vechi scrieri de gramatică și sintaxă în lingvistica indogermană.

— Fragment. —

De Dr. C. Pavel.

În cercetările noastre de până acum asupra limbii și asupra lingvisticii generale am ajuns până a constata, că criticismul, ivit pe urma aprinderii polemii dintre analogiștii și anomalizii alexandrinii, cam către sfârșitul veacului II, ne dă cea dintâi scriere sistematică asupra limbii¹⁾.

Aceasta este cartea lui *Dionysios Thrax*: *Τεχνή γραμματική*, cea mai veche gramatică descriptivă a limbii eline și ea stare a tuturor limbilor indogermane sau indoeuropene.

Dionysios Thrax — începe prin a ne da definiția gramaticii și a părților gramaticale, așa cum e pretindes aceasta logica stoicismului, al cărui aderent era și el. Cunoaște istoria semnelor grafice, sunetelor, silabelor — scurte și lungi —, accentul și interpunctia. Definiază părțile vorbirii și insistă asupra schimbărilor, prin cari trec substantivale și verbele.

¹⁾ „Unirea” 1917; nr. 19, 20, 21, 22.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 23 Iulie. La cursul Duna, mai mult spre sud-est de Dünaburg a eșuat un atac rusesc. După pierderile grele din seara precedentă rușii din nou au atacat spre sud de Smorgon până la Krowo. Asaltul a fost început prin foc de baraj. Rușii au pătruns în unele din tranșeele avansate. Prin contraatac am recucerit toate pozițiile afacă de două. Prin foc închis am împiedecat estinderea atacului rusesc pornit la Smorgon. Atacurile noastre pornite spre sud de Siret s'au dezvoltat în operațiuni strategice. Rușii până adund în Carpați se retrag. Comanda excelentă și atacurile trupelor au obținut rezultatul dorit. Trupele noastre sunt pe culmile de Tarnopol spre vest. La calea ferată Rohatin—Ostrow am depășit spre liniile vechi. În Carpați până la Putna activitatea strategică rusă s'a înăspriț, mai ales în părțile sudice. Ducele vii dela cursul inferior al Siretului sunt presemnele luptelor apropiate.

În Flandria luptele de artilerie au izbucnit cu putere și au continuat și peste noapte. Artileria dușmană a puscat fără succes asupra baloanelor germane ce fac serviciu la artilerie. Spre est de Ypern au atacat concentric multe avioane; atacul a fost zădărnicit de tunurile și aeroplanele germane. Opt avioane inimice au fost silite să aterizeze. Au fost oprite eșirile engleze de sondaj. Între Avions și court s'au dat lupte crâncene de artilerie. Succesele obținute la început de dușman le-am contraegalizat. La Monte-Hiver, coastele nordice dela

Craone germanii prin lupte violente au avansat frontul pe o întindere de un kilometru. Trupele de gardă din Brandenburg au respins pe francezii din mai multe tranșee și au prins 230 ostași. Întreprinderile dela Cornillette au avut succese.

Concurs de primire
la preparandia diecezană de fete
din Gherla.

Cu terminul de 1 August a. c. să publică concurs de primire pe cursul I al preparandiei diecezane de fete. La acest concurs vor fi primite 30 eleve, cari vor fi îndatorate să locuiască în internatul institutului și numai în cazuri excepționale se va concede elevelor să locuiască în oraș.

Elevele, cari vor să fie primite, au să recondă la acest ordinariat până la terminul mai sus pus și să dovedească:

1. cu carte de botez, că la luna Iunie a. c. au implinit starea de 14 ani și n'au trecut de 18 ani;

2. cu testimoniu școlar, că au absolvit cu succes patra clasă de școală civilă, reală, gimnazială sau de școală superioară de fete și dacă recurenta a fost dispunzată dela cutare obiect de învățământ la acele școli, din acel obiect va avea să facă examen de primire;

3. cu certificat dat de medic oficial, că este sănătoasă. Intracă și eșită pentru cutiera pedagogică alăturând și atestat de revaccinare;

4. cu atestat dela oficiul parohial competent, că dela absolvirea studiilor a dovedit purtare morală exemplară;

5. cu atestat de identitate să dovedească locuința stabilă a părinților și a recurentei.

Reșpusul să se prezadă cu timbra de 1 cor., alăturată cu timbra de 30 fileri. Dacă

În Mss. și în scolonele studiate de Bekker, Cramer, Hoerschelmann, Hilgard, Schmidt și înseosebi de Uhlig, *Dionysios Thrax* definiază gramatica în chipul următor: *γραμματικὴ δὲ τῶν ἑλληνικῶν τῶν παρὰ ποιητῶν τε καὶ συγγραφεῶν ὡς καὶ τῶν πολλῶν λεγομένων.* La *Sextus Empiricus* scria cuvintelor e schimbata de vremece — *ὡς ἐπὶ τῶν πολλῶν* — trece înainte de *τῶν παρὰ*. Textul acesta gramaticul *Marius Victorinus*, din sats IV. d. Hc., l-a tradus astfel: *Arts grammatica scientia est eorum quae a poetis, historicis oratoribusque dicuntur ex parte maiore.* Gramaticul *Diomedes* a trebuit să aibă alt text, deoarece el tot definiția, pe care o dă *Dionysios Thrax* gramaticii, în a sa *Arts grammatica* dela sfârșitul veacului IV. o traduce: *Tota grammatica consistit praecipue intellectu poetarum et scriptorum,* — adică: *toată gramatica consistă mai ales în felul de gândire al poezilor și al scriitorilor.*

Acest text scurt și precis este și trebuie să fie, după părerea tuturor savanților cel original.

Uhlig²⁾ l-a tradus: *Die Grammatik ist die Wissenschaft des Sprachgebrauchs der Poeten und Prosaiker;* care va să zică: *gramatica este știința limbajului întrebunțat de poezi și prosatori.* Aceste cuvinte ino-

²⁾ Uhlig: Zur Wiederstellung des ältesten occidentalisches Compendiums der Grammatik. Freiburg 1882, pag. 71-2.

tenive la aparență, ar putea trece la arhival tuturor vechilor definiții fără nici un comentariu. Cercetătorii preocupărilor de limbă însă în aceasta definiție va afla pricina, de ce stagnează dela apunerea cuturii alexandrine studiile privitoare la organismul și la țesutura vie a limbii; de ce aceste și unde mai reapar — ca la gramaticii latini, — sau o direcție unilaterală, eschizând din sfera lingvisticii tocmai temelia și factorul cel mai chemat al limbii: poporul, — limba obstei cu toate atribuțiile ei etnice și psihologice. — Unde am fi astăzi cu lingvistica romanică dacă ne rămâneam numai câteva pagini din limba vorbită de vulgul Romei, ori de păstorii, plugarii și oștenii Italiei, ce portară vulturul roman în toate părțile lumii. Vitejia și gloria lor au eșit în fața istoriei, unde și azi, după mii de ani, stau neatinsă și admirate, în vremea graiilor lor, cel simplu, natural și nemăestrit, le-a înghețat pe buze cu cel din urmă cuvânt și astăzi abia dacă din inscripțiile resfirate și de multeori de dubioasă proveniență ale epocii de argint și de fier, — mai suntem în măsura să-l tălmăcim și restălmăcim. *Limba clasicilor latini pentru lingvistica modernă n'are valoarea, pe care o are limba latină vulgară, fiindcă aceea nu este limba obstei, ci numai alți Cicero, oratorului dela tribună. Ea este un strălucit apogeu al stilisticii latine, dar*

să alătură atestat de purtător datat din acest an, recursul și actelele sunt scutite de timbru.

Taxa internatului e 800 coroane și să plătească înainte în prealabil două rate. La înscriere se vor prezenta elevii cu rezoluțiunea Ordinariatului, însoțite de părinții sau îngrijitorii lor și vor plăti dintru de 100 coroane, taxa de înscriere 10 cor. și pentru fondul de pensie 12 coroane. Elevii tot anului au să solvaceze și rata primă de întreținere.

Elevii cari vor fi primite în internat au să aducă cu sine: *rajație de corp câte 6 bucăți, butiste și ciorapi câte o duzină, 3 ștergare de lavoir, 3 rânduri de rajuție de pat (6 fețe de periu), 3 ciorăfuri, 3 eucerte de plapomă), 1 învelitoare albă de pat, 1 covor de pat, 1 mășurică albă, 6 servete 1 furfuris lată, 1 scurubdoasă, 1 mică, 1 lingură, 1 linguriță, 1 cutit, 1 furcă, 1 crăscă pentru cafea cu furfuris, 1 pocul de apă. Pentru uniformitate furfurisii să fie din porțelan alb, iar tacămurile din nickel. Vor mai aduce elevii cu sine: 6 ștergare, 1 salta, 2 perini, 1 plapomă, 1 tol sau plapomă de vară, 1 haină vîntată închisă (cara va servi de uniformă), 1 haină de casă, dintre cari 2 să fie de vară, 2 șorțe cari să fie cusute din etol negru în formă de haină, 1 șal de iarnă, 1 cioră, 2 părochi de ghețe negre, 1 jachetă de iarnă și 1 de toamnă în culoare rădăci închisă. Pădriiile uniforme se vor procura prin superioritatea internatului, 1 perie de haină, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, pieptene aur și deo, 1 vălur. Toate acestea se vor preda pe lângă inventar scris în 2 exemplare și vor rămăsa în proprietatea lor.*

În aceeași vreme n'are nici în elia nici în mînească cu graiul poporului român de rînd, pe care sit elastic, prin morală și curaj străin de neamul acesta, Horatius, îl gratifică: *Odi et arceo*.

Urmărind mai departe firul expunerii noastre, țin îndosebi să insist asupra §. XI. din gramatica lui Dionysios Thrax. În această parte ne dă autorul noțiunea părților vorbirii. Observăm însă, că Dionysios nu face deosebire între părțile vorbirii și cele ale zicerii. El cunoaște numai λέξις — paroratiunea — λέξις ἢ ὀρθῶς ἐλέγιστον τὸν νότον αὐτοῦ λέγων, adică partea vorbirii — λέξις — este cea mai mică parte aparținătoare unei judecări sintactice.

Dionysios Thrax cunoaște opt părți ale vorbirii.

1. ὄνομα — numele, sub care po lângă substantivul mai înțelegem și adiectivul și numeralul. La toate aceste deosebete 3 genuri, 3 numeri și 5 c. zuri.

2. ῥῆμα — verbal — cu trei timpuri principale, 3 forme, — activă, pasivă și medie, — 3 persoane și 5 moduri: indicativ, imperativ, optativ, subjonctiv și infinitiv.

3. ῥοιζή — participiul, cuvânt intrinsec înțelegut de Aristoteles.

4. ῥῶλον — arceolul, pe care de auctori îl identifică cu proximalul relativ.

5. ῥωνομα — pronumele.

6. ῥοιζή — propoziția.

7. ῥῶλον — adverbul.

8. ῥῶλον — conjuncțiunea: Și aceasta umira derivă dela Aristoteles.

(Va urma).

Elevii cari voase a fi primite ca privatiste să-și înalțeze rugățile adresate Înaltului Ministeriu de culte, la direcțiunea acestui institut până în 1 Martie 1918. Actelele de lipsă sunt ca și la elevii ordinare, înțirate mai sus. Elevii privatiste pot fi și cari au trecut de 18 ani.

Tot până la termenul de 1 August a. c. au să și înalțeze recursul și elevii, cari doresc să intre în cursul al II-lea și al III-lea ori ca ordinare interniste, ori ca ordinare externe. Elevii, cari nu-și vor înainta recursul până la termenul indicat nu vor putea fi primite în internat ulterior.

Szamosujvár—Gherla, din ședința consistorială ținută în 15 Maiu 1917.

Informațiuni.

Cătră cetitori.

P. T. Abonenți sunt rugați să binevoiască a-și renouă abonamentul.

În deosebi rugăm pe domniile restanțieri, să facă bine să ne plătească, căci speșele edării foaiei sunt mari și din parte-ne am fost destul de indulgenți până acum.

Redacția și Administrația „UNIRII”.

Decorație. Dl sublocotenent *Cornel Herșia* fiul fostului protopop al Biei, inginerul diecezei Gherla, pentru ținuta vitejească în fața dușmanului a fost decorat cu *crucea de aur* pentru merite.

Săteanul și opticul.

Un țărănuș, care avea părul sar, însă totuși era ignorant, se nu copil mic, a văzut, că vecinul său de căteori voia să cetească, își pune ochelari.

N'a învățat nici când să cetească și credea că dacă ar avea o păreche de ochelari, ca vecinul său, asemenea ar fi capabil să facă ca el.

Astfel se grăbi în orașul mai apropiat și să informă unde ar putea să-și cumpere ochelari.

Oamenii îi arătară prăvălia și el intrând, zise: „Doresc o păreche de ochelari.”

Opticul puse o mulțime înaintea lui și-l rugă să-și aleagă, care-i vor conveni mai mult.

Omul nostru le ceră pe toate, însă nu află nici una după placul său.

În urmă opticul luă o păreche și zise: „Eu cred, că aceștia vor fi buni. Vezi, ia cartea asta și ceacă dacă poți cети pri ei.”

Țărănușul făcu așa, însă află, că nici acum nu poate cети.

Lăsa din nou ochelarii, șterse sticla și-i puse în diferite forme pe nas, însă toate în deșart.

Puse unii mai mari, însă nici aceștia nu să potriviră cu ochii săteanului.

În urmă i-se păru suspect opticianului, că omul nu poate cети cu nici o păreche și zise: „Oare, amice, poate tot știi dta cети?”

O! replică săteanul, dacă aș ști cети, aș fi fost un nebun să viu la dta după ochelarii.

— Dl *Laurențiu Radu*, sublocotenent care luptă de 32 luni pe diferite fronturi, ne-a cercetat în zilele trecute. Pentru ținuta deamă și eroică în fața dușmanului, dovedită în multe atacuri sângeroase, a fost decorat cu *crucea de aur* pentru merite, și *sigillum laudis gradul prim și al doilea*.

Adunarea congregației comitatului Alba Inferioară se va ținea în 27 crt. la 10 ore înainte de amiază. Adunarea va lua la cunoștință rezcriptul ministerial prin care se numește comite al comitatului baronul *Bánffy Kazimir*, fostul vice-comite al comitatului. Comitele va depune jurământul. După cum suntem informați la adunare vor participa și membrii clubului comitatens român, spre a preciza punctul de vedere al partidului față cu era nouă inaugurată de noul regim.

Din dieceza Gherlei. *Concurs*. Cu termenul de 1 August 1917 se escrie concurs la două posturi de profesore la preparandia de fete și la un post de crescătoare la internatul împreună cu acel institut.

Posturile de profesore vor fi dotate cu câte 2000 cor. salar anual, iar cea de crescătoare cu salar de 600 cor. anual și povizinne completă.

Profesoarele, cari vor dori să fie numite la acele posturi, vor trebui să alăture recursul îndreptat cătră acest Ordinariat — pentru dovedirea calificației recerate pentru preparandii, școlii civile sau modii — diploma de profesoară în original sau copie legalizată de notarul public; extrasul matricular de botez și atestatele de serviciu.

Tot până la termenul mai sus fixat vor avea să-și înalțeze rugățile aici și dori-toarele de a fi numite crescătoare, având să alăture la recursul îndreptat cătră acest Ordinariat diplomă de învățătoare pentru școlile elementare, extras matricular de botez și atestate de serviciu. Se cere însă să se pesadă și limba germană.

Szamosujvár—Gherla, din ședința consistorială ținută în 12 Iulie 1917.

Instrucție pentru purtarea polițaiilor. Ministrul de interne Ugreu Gábor a trimis un ordin cătră oficiile de poliție, în care le face cunoscut multele plânsori ridicate de public contra purtării brutale și ofenzătoare a poliției. Ministrul de interne dispune poliției să se poarte față de public cu preveniență, fără a întrebuința expresiuni vătămătoare. Mai ales clasele mai misere ale poporului își duc plângerile la poliție cu multă ororă, fiindcă din trecut a învățat, că acele are parte mai mult de tejurături, imputări și altele. Poliția pe viitor, va avea să se poarte în mod corăspunzător oficiisăiilor publice, apărând interesele publicului cu cinstea și bunăvoința ce se așteaptă.

Ordinul de aprovizionare cu bucate și prețul maximal. Numărul recent din organul oficios publică ordonanța ministerială privitor la prețurile maximale și aprovizionarea cu bucate.

Neproducenții sau căroră nu li-s'a produs cantitatea suficientă, aceia își pot procura bucatele de lipsă de pe teritoriul comunal până în 15 Octomorie. Dacă în comună nu a fost recolta îndestulătoare bucatelor se pot câștiga cu permisiune dela oficiul de alimentație publică „Körélmézési Hivatal” de pe teritoriul cercului sau din comitat. Iudată ce comisia de recuzare a

Început lucrările, singuricii numai prin mijlocirea acestora pot cumpăra. Cumpărări se pot face numai pe baza certificatului oștrădat de autorități.

Prețul maximal la grâu după calitate de 76 chl. e de 49—50 până în 31 August inclusive. De atunci până în 1 Noiembrie prețul acesta scade cu 3 cor., 44—45 cor. Prețul la săcară diferă după calitate între 47—48.50. Prețul acesteia întocmai ca și a grâului scade, în cele două restimpuri cu 2 sau 3 cor. dacă producătorul o oferă peste 1 Noiembrie. Prețul orăului e 45—47 cor., a ovășului în tot locul e 44 cor., la meiu e 46 cor. Dacă calitatea e mai bună de 76 chlgr. prețul se ridică după fiecare chilogram până la 78 chlgr. cu 20 fl. iar până la 81 chlgr. cu 15 fl. Intorsă dacă greutatea e mai mică de 76 chlgr. atunci prețul scade până la 73 chlgr. cu 20 fl. de aci în jos la fiecare chilogram scade cu 30 fl. Proporția acestora e și la săcară.

Chestiuni de valută. („R. E.“) Ziarele din capitală scriu, că cursul coroanei în Helveția e 41 Franci; Centrala devizelor însă publică, cu datul de 11 Iulie, cursul de 47.44 Franci resp. 47.90 Franci. Dacă s'ar putea verifica cursul de 41—Fr., aceasta ar însemna, că cursurile au congruență, deci Centrala devizelor n'a putut satisface așteptările legate de înfrățirea ei și astfel cursul coroanei scade încetincet. Se așteaptă ca „Banca Austro-Ungară“ să pună capăt speculațiilor de valută. Cursurile publicate de Centrala devizelor sunt:

Banenote:		
	Cumpără	Vinde
Mărci	155.50	155.90
Lei	117.50	118.50
Leva	126.25	127.75
Ruble	320.—	330.—
Franci (Helveția)	208.75	210.—
Piaștri	30.75	31.50
Diverse:		
Coroane (Suedia)	317.50	318.50
„ (Norvegia)	308.50	309.50
„ (Dania)	302.—	303.—
Florini (Olanda)	435.—	436.—

În camera austriacă deputatul Kraft a cerut, ca Banca Austro-Ungară să-și publice în sfârșit darea de seamă despre situația. Propune, ca aceasta să se prezinte mai întâi într-o ședință secretă a comisiei budgetare a camerei și senatului, deoarece din multe părți se așteaptă, că publicarea să se pregătească treptat.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

AVIZ.

Luminări bune și ieftine se pot comanda la firma N. ONIȚIU în Sibiu, Mészáros utca 20.

În atențiunea on. proști rugându-i de binevoitorul sprijin!

Nr. 183—1917
a. f. c. sc. d.

Publicare la concurs de stipendii și ajutoare școlare.

Publicăm concurs la următoarele stipendii vacante pe anul școlar 1917—18 din fondul central de stipendii din districtul Năsăudului.

I. Stipendii.

A) Stipendii de 1000 coroane.

1. Pentru ascultători la drepturi 1 stipendiu (cursul 4 ani). 2. Pentru ascultători

la filozofie și beleante 1 stipendiu (cursul 5 ani). 3. Pentru ascultători la tehnică 1 stipendiu (cursul 4 ani). 4. Pentru ascultători la academii comerciale 1 stipendiu (cursul 2 ani). 5. Pentru ascultători la farmacie 1 stipendiu (cursul 2 ani). 6. Pentru ascultători la cursul notarial administrativ 1 stipendiu (cursul 1 an).

B) Stipendii de 800 coroane.

Pentru ascultători la cursul de postă telegraf și tren 1 stipendiu (cursul 1 an).

C) Stipendii de 400 coroane.

1. Pentru elevii dela preparandii de învățători, învățătoare pentru școlile populare 2 stipendii (cursul 4 ani). 2. Pentru elevi la școala de cădeți 4 stipendii (cursul 4 ani).

D) Stipendii pentru învățăcei de industriși.

a) Stipendii de 150 coroane: pentru învățăcei de industrie, cari au școala pregătitoare 4 clase elementare 1 stipendiu.

b) Stipendii de 150 coroane: pentru învățăcei de industrie, cari au școala pregătitoare 6 clase elementare, sau 2 medii 9 stipendii.

c) Stipendii de 250 coroane: pentru învățăcei de industrie, cari au școala pregătitoare 4 clase medii 5 stipendii.

E) Stipendii de 500 coroane.

Pentru carierele metalurgice, electrotehnice, ceramică, mecanică, școli de clădiri, școli industriale medii, școli comerciale medii, școli și cursuri agricole, industrie, a lemnului și alte 3 stipendii.

II. Ajutoare.

Pentru ajutoarele ce se vor da pe anul școlar 1917—18 sunt la dispoziție 7200 cor.

Ajutoare se dau celor, cari frecventează instituția de specialitate și cari urmează studii superioare în patria, cum și învățăceilor de industrie.

Ajutoare se pot da și pe lângă stipendii. Apoi se pot vota ca taxe de rigoroase și examene de calificare profesorală.

Ajutoarele se votează numai din an în an.

Ajutoarele anuale în genere sunt mai mici decât suma stipendiilor statorice pentru același ram de studiu, dar dacă ajutorul se dă ca taxa de rigoroase, ori examene de calificare profesorală în acest caz nu poate fi mai mic decât suma de stipendiu.

III. Condițiuni de concurs.

Concurenții au să arate, că sunt fii legitimi ai unor părinți, cari au în înțelesul legilor noastre (art. leg. XXII. din 1886), competență comunală la una din comunele aparținătoare fostului district al Năsăudului. Aceste comune sunt următoarele:

1. Moner, 2. Gledin, 3. Șianț, 4. Nagfalău, 5. Sânt Ioana, 6. Napes, 7. Feldru, 8. Ilva-mică, 9. Sângeorgiu-român, 10. Maier, 11. Rodna-veche, 12. Rodna-nouă, 13. Ilva-mare, 14. Măgura, 15. St. Iosif, 16. Leș, 17. Năsăud, 18. Bichigia, 19. Hordou, 20. Salva, 21. Romuli, 22. Telciu, 23. Giuroni, 24. Supleia, 25. Poieni, 26. Zagra, 27. Runc, 28. Mititei, 29. Mocod, 30. Parva, 31. Rebramare, 32. Rebrigoara, 33. Budseul-român, 34. Ragla, 35. Borge-Roa, 36. Borge-Joseni, 37. Borge-Mijloceni, 38. Borge-Suseni, 39. Borge-Prund, 40. Borge-Bistrița, 41. Borge-Tiba, 42. Borge-Mureșeni, 43. Coșna, 44. Rașii-Manți și 45. Murăreni.

2. Nu pot înainta rugări aceia, cari au ajuns etatea de 24 de ani, iar la stipendii pentru școlile de cădeți aceia, cari au înaintat deja etatea de 17 ani.

3. Aceia cari au absolvat un ram de studiu, ori de măiestrie nu sunt îndreptățiți la stipendii ori ajutor pentru alt ram de studiu ori măiestrie.

4. Concurenții sunt dator să dovedească cu testimoniu medical, că sunt capabili să continue studiile.

5. Concurenții sunt dator să dovedească calificația, ce se cere pentru singuraticile ramuri de studiu.

Acei concurenți, cari sunt ascultători ordinari a unui curs de specialitate sunt dator să arate, că în ultimul semestru au colecat cu succes din colegiile principale ori, întrucât după regulamentul de examene au fost dator să se supună examenului prescripționat în acest semestru, că pe acela l-au trecut cu succes.

6. La stipendii pot concura numai stari școlari, cari au dovedit purtare morală bună și cel puțin progres bun. La ajutor pot concura și școlarii cu progres destulitor.

7. Doi frați nu pot beneficia deodată de stipendii din acest fond. Dacă un frate a câștigat stipendiu, ceilalți pot fi împărțăriți de ajutor.

8. Aceia, cari beneficiază de stipendiu din vreo fundațiune privată ori publică, în același timp nu pot câștiga din acest fond nici stipendiu, nici ajutor.

9. Cel ce pentru purtare nemorală ori pentru clasificare rea și-a pierdut stipendiu ori ajutorul de care beneficia mai înainte, nu poate concura mai târziu, nici la stipendiu, nici la ajutor.

IV. Adjuarea cererilor.

Se vor aceluze următoarele testimonii:

1. Testimoniu de competență comunală a tatălui.

2. Carte de botez; cei ce s'au născut după 1 Octombrie 1895 acelu eștras din matricula de stat a botezaților.

3. Testimoniu școlar.

4. Testimoniu medical.

5. Testimoniul comunal de avere, care să arate starea de avere nu numai a concurentului ci și a părinților.

6. La învățăcei de industrie contractul de învățare încheiat înaintea autorității industriale.

V. Înaintarea cererilor.

Cererile trebuie înaintate la comisiunea administratoare a fondurilor centrale școlare și de stipendii din districtul Năsăudului în Năsăud cel mult până la 10 August a. c.

Cu privire la timpul înaintării la cererile scrite pe postă se va lua în considerare ziua punerii la postă.

Cererile înaintate mai târziu nu se iau în considerare.

Din ședința fondurilor centrale școlare și de stipendii din districtul Năsăudului ținută în

Năsăud, la 5 Iulie 1917.

Dr. Vasile Pahone m. p. Dr. Ștefan Jarda m. p.
prezident. secretar.

Ioan Suciu